

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg takker for enstemmigheden. Det er jo en lidt særegen situation for socialministeren.

Johan Nielsen (S):

Det var bare en kort replik til hr. Ellefsen. Vi færinger plejer ikke at vaske vores snavsede tøj hernede, vi plejer at vaske det derhjemme, og jeg tror, at både alle i dette høje ting og de, der kender mig uden for det høje ting, ved, at jeg ønsker et så nært samarbejde med Danmark som muligt. Det, at en journalist har ringet til mig og ikke til hr. Ellefsen, kan måske skyldes, at vedkommende journalist har kendt mig, men endnu ikke har lært hr. Ellefsen at kende.

Ellefsen (V):

Jeg vil lige sige til hr. Johan Nielsen, at efter min opfattelse går vi færinger aldrig i så beskidt tøj, at det ikke kan vaskes hvor som helst.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går forslaget direkte til anden behandling

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m. v.
(Lovforslag nr. L 11. Fremsat 6/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Johan Nielsen (S):

Dette lovforslag er faktisk en følge af omlægningen af de kirkelige kassers regnskabsår. Det har jo været sådan før – og sådan bliver det vel fremdeles – at der er kirkesyn

hvert år, men hvert tredje år er provsten med, og så udskriver provsten synsforretningerne, som skulle være myndighederne i hænde inden 1. juli, men ved omlægningen af regnskabsåret må man fremskynde disse synsforretninger, sådan at de nu skal være inde inden 1. april.

I virkeligheden er der ikke ret meget mere at sige om dette end at anbefale det.

Ernst Schmidt (FP):

Det foreliggende lovforslag er en følge af, at regnskabsåret er omlagt, og der er i og for sig ingen grund til at diskutere vedligeholdelse af kirker og kirkegårde på nuværende tidspunkt, men fra fremskridtspartiets side ønsker vi nok at se lidt på det. Vi arbejder i gruppen med forskellige ting, og et forslag om den danske folkekirkens ordning og finansieringsforhold vil nok senere blive fremlagt fra vores side; vi vil så komme til at tage stilling på det grundlag.

Hanne Severinsen (V):

Da venstres ordfører i denne sag, hr. Henrik Toft, er forhindret i at være til stede, skal jeg gøre nogle bemærkninger til det fremsatte lovforslag.

Selve lovforslaget er jo af rent teknisk art og en konsekvens af omlægningen af det kommunale regnskabsår, og det kan vi tilslutte os. Vi kan også tilslutte os den smidiggørelse, der ligger i forslaget, blot man sikrer, at synet bliver afholdt, og det ligger jo i udtrykket »en gang årlig« i ændringen til § 31.

Vi kunne godt tænke os at se lidt nærmere på, hvordan ændringerne i fristen for udførelse af arbejderne vil fungere, og samtidig kunne vi også godt tænke os at benytte lejligheden til nærmere at få drøftet arbejdsgangen i forbindelse med restaurering af kirker, hvilket er et stærkt ønske i mange menighedsråds kredse.

Desuden kunne vi tænke os at spørge kirkeministeren – selv om vi befinder os i en sparetid – hvordan det ligger med de økonomiske midler til restaurering af kirkegårdene og kirkerne. Der er jo visse problemer de steder, hvor kirker og kirkegårde har særlige mindesmærker og særlige forpligtelser, og vi kunne godt tænke os at vide, om midlerne egentlig er tilstrækkelige.

Kjelgaard (KF):

Mit partis ordfører i denne sag, hr. Burgdorf, kan desværre ikke være til stede, så jeg skal kun sige, at vi betragter lovforslaget som et fornuftigt forslag. Vi kan tilslutte os.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Man har ønsket en administrativ ændring af praktiske grunde. Det kan vi støtte.

Janne Normann (RV):

Dette lovforslag er en rent praktisk foranstaltning, som også det radikale venstre tilslutter sig.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg skal på kristeligt folkepartis vegne anbefale lovforslaget, der jo, som det er sagt så mange gange, er rent teknisk.

Kirkeministeren (Jørgen Peder Hansen):

Jeg har god grund til at rette en tak til ordførerne for den velvillige modtagelse, dette lille lovforslag har fået.

Der blev stillet mig det spørgsmål af fru Hanne Severinsen, om der er penge nok til restaurering af vore kirker, og jeg tror også, at kirkegårde blev nævnt i denne sammenhæng. Hertil vil jeg sige, at i kirkeministeriet mener vi ikke på nogen måde, at der er penge nok. Vi bliver jo nødsaget til at gøre opmærksom på, at hver gang der har været fremsat krav om generelle besparelser, som har en baggrund i vedtagelser også i dette ting, har vi i kirkeministeriet været ret ensidigt henvist til at finde midlerne næsten på én bestemt konto, altså restaureringskontoen, som nu er under 5 mill. kr. Jeg kan godt i denne forbindelse videre sige, at vi har nogle overvejelser i kirkeministeriet, som går på, hvorledes vi i det hele taget fremover bør behandle restaureringskontoen. Er det rimeligt at have en restaureringskonto af et så beskedent omfang, når vi samtidig ved, at vi har skufferne fyldt med andragender om restaureringsarbejders igangsættelse? Så bliver det næsten kun en symbolsk betaling, vi kan medvirke til i kirkeministeriet. Vi overvejer altså, hvordan vi egentlig skal tackle dette spørgsmål.

Fra hr. Ernst Schmidts, fra fremskridtspartiets, side fik vi ikke nogen klar-udtalelse om, hvorvidt man var tilhænger eller modstander

af dette lille lovforslag. Men nu er det jo så-
dan, at i fremskridtspartiet har man jo senest under åbningsdebatten, men i øvrigt ved mangfoldige lejligheder præciseret en ganske klar, og samtidig i forhold til den folkekirkelige ordning efter mine bedste begreber destruktiv holdning over for folkekirken. Det blev ligesom pakket ind i noget vat her i dag. Men vi skal jo nok komme til at høre om det senere.

Vi ved, at det propagandaforslag, som fremskridtspartiet ved flere lejligheder har fremsat i pjeceform, jo går på en nedskæring med milliardbeløb inden for folkekirken, og det vil ganske enkelt sige, uanset hvor mange pæne ord man ellers kan ledsage sine tanker om folkekirken med, at man ønsker i virkeligheden at komme den folkekirkelige ordning, vi har, til livs. Efter kirkeministeriets opfattelse, og det har vi så også givet udtryk for over for folketinget, var fremskridtspartiets holdning og forslag i sin tid ganske enkelt grundlovsstridige. Der står i grundlovens § 4: Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten.

Formanden:

Nu er det jo et andet forslag, der er til behandling.

Kirkeministeren (Jørgen Peder Hansen):

Det er et andet forslag, der er til behandling, det er rigtigt, det er spørgsmål om vedligeholdelse af kirker, og dér har fremskridtspartiet meget, meget klart i en anden sammenhæng sagt, at de ikke vil stille nogen midler til rådighed.

Formanden:

Jeg ser helst, at man holder sig til det fremsatte forslag.

Ernst Schmidt (FP):

Jeg mener, som jeg sagde tidligere, ikke, at fremskridtspartiet på det nuværende tidspunkt skal give sig til at diskutere folkekirkelige spørgsmål på grundlag af dette lovforslag, som jo kun er noget rent teknisk, som det også er blevet sagt.

Men jeg vil da gerne oplyse ministeren om, at vi kan gå ind for den tekniske æn-

[Ernst Schmidt]

dring, der ligger i lovforslaget på nuværende tidspunkt. Det er, hvad jeg mener.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af en stilling som vicebiskop for Færøerne.

(Lovforslag nr. L 5. Fremsat 6/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Johan Nielsen (S):

Da loven om oprettelse af et vicebiskopembede på Færøerne den 25. februar 1963 trådte i kraft, var jeg en lille smule ked af det, ikke fordi der var blevet en vicebiskop, men fordi man ikke havde taget hensyn til det, som jeg sagde dengang. Jeg havde den ære at være mit partis ordfører, og jeg påviste, at en vicebiskop kunne få nok at bestille uden at skulle være både provst og sognepræst i Tórshavn ved siden af. Jeg blev fejlet til side, og jeg var en lille smule sur, fordi jeg mente, at jeg vidste, hvad jeg talte om – jeg var dengang sognepræst i Klaksvik på Færøerne. Men det blev vedtaget, at vicebiskoppen for Færøerne skulle have en mundus triplex, det vil sige være vicebiskop, provst og sognepræst i Tórshavn. Nu gjorde udviklingen også det, at Tórshavn voksede mere end de andre byer på Færøerne, i dag bor der vel et sted mellem 12.000 og 15.000 i de to præstegæld i Tórshavn, medens der bor ca. 41.000–42.000 i alt på Færøerne. Det er klart, at når der bor så mange folk i Tórshavn,

og når man ved, at færingerne er meget, meget kirkeligt aktive, så er der en lille smule slagside med hensyn til bygderne og Tórshavn. I Tórshavn har de altså for tiden 3 præster plus vicebiskoppen, som dårligt har tid til at virke som præst. Det er derfor, at jeg i dag, ja, jeg vil ikke sige, jeg triumferer, men føler ligesom lidt oprejsning over, at man nu efter så mange års forløb gør det, som jeg indtrængende fra denne talerstol bad dem om at gøre for 14 år siden.

Vi kan ikke noksom anbefale dette lovforslag. I kroner og øre kommer det vel til at dreje sig om 80.000 eller deromkring, så i disse milliardtider lægger man vel næppe mærke til sådanne tal.

Socialdemokratiet tilsiger velvillig behandling, og jeg ville gerne, om det kunne komme igennem uden udvalgsbehandling, for jeg kan ikke se, at der er noget at gøre i et udvalg med et forslag, der er så krystalklart som det her.

Børge Møller (FP):

Fremskridtspartiet går imod oprettelse af endnu et præsteembede på Færøerne, hvis det skal ske på statens og dermed skatteydernes bekostning. Når en befolkning på ca. 41.000 bliver betjent af 18 præster, kan der kun blive ca. 2.300 sjæle til hver, og da Færøerne er opdelt i 51 sogne, kirkedistrikter, må der sikkert kunne findes udvej for, at nogle af de mindste og tyndest befolkede distrikter kan sammenlægges, således at det nuværende antal præster kan bestride embederne. Hvis oprettelse af et nyt præsteembede kan ske uden udgift for staten, har fremskridtspartiet ikke noget imod dette. Hvis der bliver udvalgsarbejde, vil vi gerne drøfte det i udvalget.

Ellefsen (V):

Jeg synes, at bemærkningerne til lovforslaget og det, hr. Johan Nielsen fremførte her, belyser problemet meget klart, og jeg vil indskrænke mig til at sige, at jeg for venstre kan tilslutte mig forslaget.

Kjelgaard (KF):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Burgdorf, ikke kan være til stede, skal jeg kun meddele, at vi er positive over for forslaget, og vi vil som sædvanlig bidrage til et